

Ž 146: Haleluja. Chval, duše má, Hospodina! Hospodina budu chválit po celý svůj život, svému Bohu zpívat žalmy, co živ budu. Nedoufejte v knížata, v člověka, u něhož záchrany není. Jeho duch odchází, on se vrací do své země, tím dnem berou za své jeho plány. Blaze tomu, kdo má ku pomoci Boha Jákobova, kdo s nadějí vzhlíží k Hospodinu, svému Bohu, jenž učinil nebesa i zemi s mořem a vším, co k nim patří, jenž navěky zachovává věrnost. Utištěným dopomáhá k právu, hladovým chléb dává. Hospodin osvobozuje vězně. Hospodin otvírá oči slepým, Hospodin sehnuté napřimuje, Hospodin miluje spravedlivé. Hospodin ochraňuje ty, kdo jsou bez domova, ujímá se sirotka i vdovy, svévolným však mate cestu. Hospodin bude kralovat věčně, Bůh tvůj, Sijóne, po všechna pokolení. Haleluja.

Mt 6,33: Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.

„Vláda jeho není na chvíli, pravda věčně platí v jeho říši,“ pravil Samuel a bylo to o Bohu a bylo to ve chvíli, kdy za ním přišli četní zástupci lidu s požadavkem, že chtějí krále, jako ho mají i všichni okolo. „Nevíte, co chcete,“ opáčil Samuel a začal vypočítávat, co to s nimi a se zemí udělá (král si z vás nadělá vojáky a služky a oškube vás na daních a na všem). Vždyť jediný pravý Král je někdo jiný, však víte kdo, znáte ten žalm: „Vláda jeho není na chvíli, pravda věčně platí v jeho říši.“ Když Bohu dáte košem, děláte to ke své vlastní škodě, pravil Samuel a měl pravdu, oni však přesně nevěděli, co chtějí. Podívejme se na to blíže.

I. Co jim vlastně řekl

Vláda Boží není na chvíli. Lidští panovníci mívají výhled zúžený jen do příštích voleb (v našich podmínkách) nebo přinejlepším do konce svých dnů. Jenže lidstvo a země tu budou i potom a co dnes uděláme špatně, odskáče ještě třetí a čtvrtá generace těch, kdo přijdou po nás, upozornilo už dávno jedno z desatera přikázání.

A dál: „Pravda věčně platí v jeho říši.“ Můžete se spolehnout, že

pozemští králové si pravdu budou ohýbat. Vždycky se najdou lidé, kteří s tím ohýbáním nebudou srozuměni, a tak dojde z vůle mocných nebo lidu i na to, že v Božím panství není násilí, ale tady bude. Za komunistů se u nás tomu ohýbání říkalo propaganda, v jiných časech se tomu říká jinak, přičtete si k tomu záplavu polopravd a nesmyslů a je z toho jakási šedivá mlha, v níž je těžko se vyznat.

II. Co bylo předtím

Předchozí biblická kniha Soudců končí větou, že tenkrát žádného krále neměli a každý dělal, co považoval za správné. Jenže to viditelně nefungovalo. Kněz Élí se staral o provoz kostela, ale jeho synové se neostýchali šlapat lidem po víře a to, co chtěli poutníci obětovat Bohu, jim prostě sebrali pro sebe. S tím bylo třeba skoncovat, což měl za úkol právě Samuel. Jeho synové však do systému práva zabudovali korupci a zas to šlo od desíti k pěti.

„Nevíte, co chcete,“ pravil Samuel, když lidi radši chtěli krále, ale nevěřili mu, protože si řekli, že jen chrání sebe a své synky. Samuelovi se do uznávání vin (vlastních či jeho synů) dvakrát nechtělo a zadělal tím na další malér: nestáli mu o pokusy, jak se z toho vykroutit, jenže co je horší, oni spolu s ním hodili přes palubu i samotnou Boží milost, ani tu už nechtějí hledat. Libují si, že odted' bude mít pravdu vybraný panovník a hotovo. Bylo to poněkud naivní, ale Samuel teď nemá šanci je přesvědčit, i kdyby mluvil moudře. Někdy člověk činí, co chce Bůh, a někdy z něj místo toho mluví jen vlastní zájem nebo mindrák nebo strach, ale jak to ti druzí mají poznat (když to někdy nerozezná ani on sám)?

III. Jak to bylo pak

Když budete číst, jak tenhle příběh pokračoval, najdete dva pohledy, které moc nejdou dohromady, ale bible je zachovala oba, ať je o čem přemýšlet. Jeden má za to, že je to zrada, má-li místo Hospodina panovat někdo jiný. Druhý to chápe tak, že je to v tuto chvíli nejlepší možné řešení a možná že je to Boží dar. Když nevládl nikdo a každý měl dělat, co považoval za správné, kvůli některým lidem to prostě nemohlo fungovat. Hospodinovu vůli musí mít někdo na starost, říkali, tak ať je to král. Ale co když to tentokrát nebude fungovat právě kvůli němu? A kde

ho vůbec vzít a jaký by měl být? Portréty kandidátů by se našly na každém rohu (“chcete mě?”), někdo by se vybrat dal, ale mnohem důležitější je otázka, co po něm vlastně chceme, co od něj čekáme a jak ho přimět, aby nepřevracel právo jak Elího či Samuelovi synové. Člověk žije mezi lidmi, politika se tomu říká a míníme tím prostor pro lidské vztahy. Ten se musí chránit, aby jedni druhé neničili. Od toho bývali v dějinách korunováni panovníci nebo si někoho volíme, aby ten mezi-lidský prostor chránil. Samuelovi návštěvníci už nechtějí být lid Boží – teď už budou jenom lid. Třeba jim to bude stačit, možná začnou tvrdit, že hlas lidu je hlas Boží (neboli že pravda je to, co chce většina), možná k tomu budou zpívat “Až nás půjdou miliony” (to aby bylo jasné, že komu se to nelíbí, toho převálcujeme).

Už nechtějí patřit a sloužit neviditelnému garantovi, který jim žehná a chrání je, teď mají jiný cíl: chtějí být jako ti ostatní, dohnat je a možná předehnat. Což by až tak nevadilo, kdyby si od toho neslibovali, že je to učiní šťastnými. Zkuste jim v tu chvíli připomenout, že mají hledat nejprve království nebeské a jeho spravedlnost – „neboť tvé je království, moc i sláva,“ říkáváme v jedné modlitbě. Jenže Boží království, moc i sláva se tu v tu chvíli velké oblibě netěšily. Nějak se lidem asi zdálo, že teď doba žádá naléhavě něco jiného. (Mohli by k tomu dodat, že dnešní doba je opravdu zlá, to je takový dovětek, který se povinně opakuje už dobře tři tisíce let.)

IV. A co dál?

Kdo vlastně jste? Pohled, který nabízí bible: jste lidé, kterým Bůh žehná, protože vás má rád a uzavřel s vámi věčnou smlouvu, a všechno ostatní je vedlejší a bude vám to přidáno. Vystačíte s tím při všech těch starostech, které máte? Anebo je tu i jiná možnost: že jste lidé, kteří už něčeho dosáhli a něco mají a co nemají, to zatím aspoň chtějí, a království Boží je něco jako nadstavba. Jenže dostaví-li se jakýs-takýs blahobyt, stačí vám to jako naplněný cíl a smysl vašeho života?

Ten příběh je i o hledání spravedlnosti. O tu se musí usilovat v každé generaci znovu. To si tenkrát lidi uvědomili a otloukli to Samuelovi o hlavu. Ale i o nich platilo, že kdo si myslí, že už budoucím generacím něco vybojoval jednou provždy, nejspíš se mýlí. O spravedlnost musí

usilovat každý sám (a všichni dohromady) pořád znovu – i když není v našich silách se jí zmocnit. Tak ještě jeden biblický pohled: Ježíš v lidské společnosti nevyhrál, a přece se pro nás stal králem, ovšem tak, že ho Bůh vzkřísil. Bible to míní jako nabídku (opět slovy onoho žalmu): Znaveným on síly dodává a stojí při těch, kdo jsou bez práva. V lidské společnosti vždycky někdo vládne (těžko by to šlo jinak) a patří k tomu někdy únava a bezpráví. Tak si při tom vzpomeňte na Boží lásku a milost coby vašeho životního průvodce. A ještě něco: když jsou znaveni a zbaveni práv ti druzí, nepřidávejte se k těm, kdo je přehlížejí. Nechtějí Boží milost a lásku dopřána v lidské společnosti i jim.

Bůh nám lidem nebrání v hledání a rozhodování, ba ani ve slepých uličkách, a přitom nás naštěstí neopouští, takže pořád máme šanci nacházet dobrou cestu a vracet se na ni.

Hledejte nejprve Boží království – a jeho spravedlnost učiňte svou životní průvodkyní.

Odtud z kostela si odnese zvěst o milosti, jež tonoucí drží nad vodou a zbloudilé vyvádí z bažin.

Žijte z ní: a kéž Boží milost naplní vaše dny pokojem, pravdou a láskou, ať už půjdete kamkoli. Amen.